

Klima- og miljøhensyn i ANSK-26-0059 Ombygging Christies gate 12. Vurdering etter lov om offentlige anskaffelser (LOA) § 5b.

1. Hvilken del av anskaffelsesforskriften kommer til anvendelse?

- i. Anskaffelsen er omfattet av FOA del I og III og er dermed kunngjøringspliktig.

2. Hvilke klima- og miljøforpliktelser gjelder for denne anskaffelsen?

- i. For anskaffelser som er kunngjøringspliktige etter forskrifter fastsatt med hjemmel i LOA, skal oppdragsgiver som vektet tildelingskriteriene, vekte klima- og miljøhensyn med minimum tretti prosent jf. LOA § 5b.
- ii. Tildelingskriterier etter denne bestemmelsen kan erstattes eller kombineres med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen dersom dette gir en bedre klima- eller miljøeffekt.
- iii. Formålet med klima- og miljøreglene er at de krav og kriterier som stilles skal redusere anskaffelsens samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning.

3. Konkret vurdering av denne anskaffelsen

Hva skal anskaffes?

- i. Det skal anskaffes bygge- og anleggsarbeider i tilknytning til Christies gate 12.
- ii. Formålet med anskaffelsen er å videreføre arbeidet med oppgradering bygget for å legge best mulig til rette for UiBs kjernevirksomhet innen forskning og undervisning.

Hva er anskaffelsens klima- og miljøbelastning?

- i. Anskaffelsen gjelder rehabilitering og ombygging av et eksisterende bygg. For denne typen av bygge- og anleggsarbeider er klima- og miljøbelastningen i hovedsak knyttet til:
 - uttak av nye råvarer gjennom anskaffelse av nye produkter og materialer,
 - rivning og avfallshåndtering,
 - håndtering av helse- og miljøfarlige stoffer,
 - transport av materialer, avfall og personell til og fra byggeplassen,
 - energibruk og utslipp knyttet til bygge- og anleggsvirksomheten, og
 - tap av ressurser som kunne vært ombrukt.
- ii. De samme forholdene vurderes å utgjøre de vesentligste klima- og miljøbelastningene også i denne konkrete anskaffelsen.

Hvordan kan man redusere klima- og miljøbelastningen i anskaffelsen?

- i. På generelt grunnlag er det å ta vare på, oppgradere og videreutvikle eksisterende bygningsmasse et viktig tiltak for å redusere klima- og miljøbelastningen fra bygge- og anleggssektoren. I rehabiliteringsprosjekter vil derfor tiltak som bidrar til forlenget levetid for eksisterende bygningsdeler, redusert behov for nye materialer, økt ombruk og høy grad av materialgjenvinning ofte gi større klima- og miljøeffekt enn tiltak som kun retter seg mot gjennomføringen av byggearbeidene.
- ii. Det er gjennomført både miljøkartlegging og ombrukskartlegging av tiltaksområdet.

- iii. Ombrukskartleggingen viser at bygget inneholder bygningskomponenter med dokumentert ombrukspotensial. I funksjonsbeskrivelsen fra arkitekt er innvendige dører vurdert som særlig aktuelle for ombruk. I tillegg vil AV-utstyr kunne ombrukes.
- iv. Miljøkartleggingen viser forekomst av flere typer helse- og miljøfarlige stoffer som krever særskilt håndtering og dokumentasjon.

Hvordan kan man *best* redusere klima- og miljøbelastningen i anskaffelsen?

- i. For de ovennevnte forholdene vurderes konkrete og bindende kontraktskrav å gi større klima- og miljøeffekt enn et rent konkurransebasert tildelingskriterium. Vi vil derfor stille minimumskrav til:
 - gjennomføring og dokumentasjon av identifiserte ombrukstiltak
 - sortering og dokumentasjon av avfallsfraksjoner,
 - forsvarlig håndtering av helse- og miljøfarlige stoffer,
 - vurdering og dokumentasjon av ytterligere ombruks- og gjenbruksmuligheter som avdekkes under rivearbeidene,
 - utslippsfri transport av personell til og fra byggeplassen.
- ii. Ved å fastsette disse kravene som kontraktsforpliktelser sikrer oppdragsgiver at klima- og miljøtiltakene faktisk gjennomføres. Tildelingskriterier er i sin karakter relative, mens krav er absolutte. Å stille klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen og kontrakten, fremfor som tildelingskriterier, gir derfor en mer forutsigbar og sikker klima- og miljøeffekt. Dette er etter oppdragsgivers vurdering i seg selv et tungtveiende argument for å benytte krav fremfor kriterier i denne anskaffelsen. Kravene bygger blant annet på gjennomførte kartlegginger knyttet til klima og miljø, og er rettet mot de forholdene som vurderes å ha størst betydning for prosjektets klima- og miljøpåvirkning. Oppdragsgiver vurderer at kravene er satt på et tilstrekkelig ambisiøst nivå til å sikre en reell og betydelig klima- og miljøeffekt.
- iii. Når det gjelder transport av byggematerialer, avfall og maskiner, vurderes det ikke som forholdsmessig å stille krav om bruk av nullutslippskjøretøy eller nullutslippsmaskiner i denne anskaffelsen. Prosjektet vil omfatte ulike transportoperasjoner knyttet til levering av materialer, bortkjøring av avfall, mobilisering av maskiner og øvrig logistikk. Samlet sett vurderes klimaeffekten av et slikt krav å være begrenset sammenlignet med de gevinstene som oppnås gjennom rehabilitering av eksisterende bygningsmasse, ombruk av komponenter, materialgjenvinning og forsvarlig håndtering av avfall og miljøfarlige stoffer. Rehabiliteringen i seg selv representerer et betydelig klima- og miljøtiltak ved at eksisterende bygg og materialverdier videreføres fremfor å erstattes med nybygg. Dette bidrar til å redusere behovet for nye materialer og de klimagassutslippene som normalt er knyttet til produksjon, transport og installasjon av nye byggevarer. For å begrense utslipp knyttet til transport og logistikk vil det i stedet legges vekt på god planlegging og effektiv gjennomføring av arbeidene. Dette kan bidra til å redusere transportbehovet og de samlede utslippene fra prosjektet.

- iv. Selv om klima- og miljøhensyn primært ivaretas gjennom krav i kravspesifikasjonen og kontrakten, vil slike hensyn også inngå som ett av flere forhold ved vurderingen av tildelingskriteriet «Gjennomføringsplan», for slik å bidra til å sikre god ivaretagelse av ombruksressurser og øvrige miljøhensyn i gjennomføringen av prosjektet.
- v. Samlet sett anser vi at kravene og kriteriene er forholdsmessige og egnet, sett opp mot anskaffelsens art og verdi.
- vi. Med den fremgangsmåten vi har valgt sikrer vi at leverandørene oppfyller fastsatte minimumskrav. Samtidig vektlegger vi klima og miljø som en del av evalueringen av tildelingskriteriet «gjennomføringsplan», noe som kan bidra til å ytterligere redusere anskaffelsens klima- og miljøbelastning.
- vii. Vi har da ivaretatt formålet med hovedregelen i LOA § 5b om at de krav og kriterier som stilles skal redusere anskaffelsens *samlede* klimaavtrykk eller miljøbelastning.